

POLSKIE TOWARZYSTWO INFORMATYCZNE

BIULETYN

NUMER 11-12 (182-183)

ROK XIX

LISTOPAD-GRUDZIEŃ 2000

Od Redakcji

Listopad... Czas zadumy i pamięci o tych, którzy odeszli... Pozwólcie Państwo, że odwołam się do słów Koleżanki Ali Myszor, która zawsze pamięta, by naszą uwagę skierować w stronę ważnych spraw, lecz często pomijanych w słowach...

Znicze zapłonęły dla Wszystkich....

Wczoraj, w Dniu Wszystkich Świętych, nasze myśli były blisko tych, którzy odeszli. Dzisiaj, w Zaduszki, również zapalimy znicze na Ich mogiłach. To dowód naszej pamięci.

W ten wyjątkowy czas w roku, bardziej niż kiedykolwiek zastanawiamy się nad przemijaniem życia i jego prawdziwymi wartościami. Dobrze, że jest taki czas.

Nie ma już wśród nas naszych bliskich koleżanek i kolegów - informatyków, którzy jeszcze tak niedawno cieszyli nas swoją obecnością, a swoją pracą służyli innym.

Myślę o Śp.

Lidce Sochockiej

Krzyżku Leśnym

Radku Drzazdze

Damianie Misiaku

Janku Trzciance

Cześku Uramowskim

Lesławie Wawrzonku

i innych, których nazwisk nie pamiętam.

Zachowajmy Ich w naszej wiecznej pamięci.

Alicja Myszor

II KRAJOWA KONFERENCJA INŻYNIERII OPROGRAMOWANIA

W Zakopanem, w dniach 18-20 października 2000 r. odbyła się II Krajowa Konferencja Inżynierii Oprogramowania. Tym razem organizacji podjęło się środowisko krakowskie, a w szczególności Oddział Małopolski PTI wraz z Katedrami Informatyki i Automatyki Akademii Górniczo-Hutniczej (<http://galaxy.uci.agh.edu.pl/~kkio/>). Patronat naukowy sprawował Komitet Informatyki PAN, natomiast głównym sponsorem był MOTOROLA POLSKA Software Center. Konferencja stanowiła forum prezentacji metod inżynierii oprogramowania, wymiany doświadczeń z ich praktycznego wdrażania oraz kierunków kształcenia w tym zakresie. Warty odnotowania jest fakt liczego uczestnictwa studentów - członków PTI, skupionych w Sekcji Studenckiej PTI. Pisze o tym Przewodniczący Sekcji, kol. Piotr Godek. Zdjęcia dostarczył kol. Jurek Nawrocki (otwarcie Konferencji 18.10. i bankiet 19.10).

Sekcja Studencka na II KKIO 2000

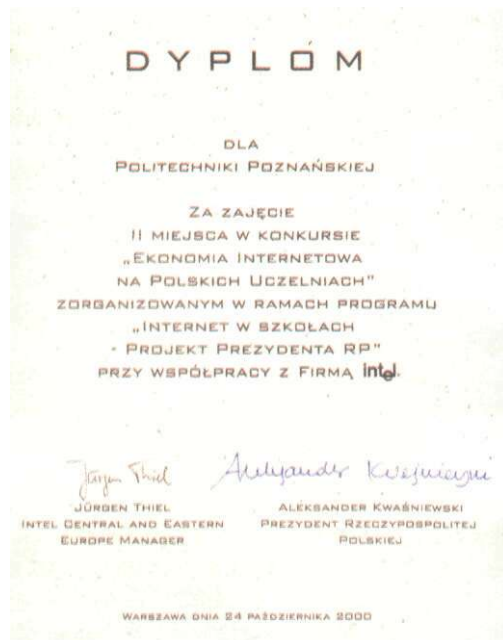
Na minionej II Krajowej Konferencji Inżynierii Oprogramowania pojawiła się liczna - w porównaniu z ubiegłym rokiem - grupa studentów. Większość z nas reprezentowała Politechnikę Poznańską, a dokładnie specjalność Inżynieria Oprogramowania, choć byli także przedstawiciele np. Uniwersytetu Szczecińskiego czy też Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie.

Nasza obecność świadczy chyba o tym, że już teraz - na studiach - myślimy poważnie zarówno o naszym życiu zawodowym, jak i o samej dziedzinie - Inżynierii Oprogramowania. Aktywny udział w dyskusjach świadczy też o fakcie, że chcemy nie tylko słuchać, lecz mamy również odrobinę do powiedzenia. Być może ta chęć zabrania głosu zaowocuje wykładem na kolejnej, III KKIO. Niewykluczone, iż będziemy starali się zaprezentować co ciekawsze prace magisterskie z Inżynierii Oprogramowania, które mamy nadzieję pomyślnie napisać i obronić.

Warto dodać, iż na konferencji znaleźliśmy się głównie dzięki uprzejmości Organizatorów oraz naszych uczelni i macierzystych oddziałów PTI, za co gorąco dziękujemy.

*Piotr Godek,
Przewodniczący Sekcji Studenckiej PTI*

„Ekonomia internetowa na polskich uczelniach” Konkurs pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej sponsorowany przez firmę INTEL

Konkurs był adresowany do wszystkich szkół wyższych w całej Polsce i miał na celu opracowanie nowego lub gruntownie zmodyfikowanego programu zajęć „Ekonomii internetowej” przy uwzględnieniu aktywnego wykorzystania Internetu oraz przeprowadzonych badań naukowych. Intel od lat organizuje i sponсорuje inicjatywy edukacyjne na świecie. Konkurs, o którym mowa, jest częścią wielomilionowego programu tzw. kontaktów akademickich Intela (*EER Academic Relations Contact*), rozwijanego w rejonie Europy wschodniej. Założeniem programu jest uświadczenie możliwości wykorzystania zdobyczy nauki i najnowszej technologii w edukacji oraz przygotowanie kadry akademickiej i studentów do przyszłych wymogów nowoczesnej gospodarki.

Do Konkursu zgłoszono 16 programów studiów. Oficjalne ogłoszenie wyników i wręczenie nagród przez Prezydenta RP odbyło się w Warszawie 24 października 2000 r. Miło nam poinformować, że dwie pierwsze nagrody zdobyły programy przygotowane przez osoby związane z PTI. I miejsce zajął zespół pod kierunkiem prof. dr hab. inż. Wojciecha Cellarego, przewodniczącego Koła Wielkopolskiego PTI w latach 1984-1987 (Akademia Ekonomiczna w Poznaniu). II miejsce przyznano zespołowi pod kierunkiem dr hab. inż. Macieja Drozdowskiego, prof. PP, aktualnego Prezesa Oddziału Wielkopolskiego PTI (Instytut Informatyki, Politechnika Poznańska). III miejsce zajęła Wyższa Szkoła Biznesu - National Louis University (WSB-NLU) w Nowym Sączu (zespół pod kierunkiem prof. Mariana Mrozka), a IV - zespół z Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (prof. Witold Abramowicz). Reprodukujemy dyplom, który odebrał obecny Prezes OW PTI.

E.L.

Laureat XVI Ogólnopolskiego Konkursu PTI na najlepsze prace magisterskie wOrlando

Jako laureat XVI Ogólnopolskiego Konkursu na najlepsze prace magisterskie z informatyki, za pracę dyplomową dotyczącą przetwarzania równoległego i rozproszonego (praca p.t. *Dynamic Assignments of Applications in Distributed Environments*) wykonana w Politechnice Gdańskiej - promotor: prof. dr hab. inż. Henryk Krawczyk) zostałem zaproszony przez firmę Citrix, dzięki osobie Pana Zbigniewa Zdanowicza, szefa działu sprzedaży firmy Citrix na Europę Środkową i Wschodnią, do uczestnictwa w konferencji Citrix iForum2000, która odbyła się w Orlando w Stanach Zjednoczonych, w dniach 2-5 października 2000 roku. Niniejszy tekst stanowi krótkie sprawozdanie z tego pobytu, w całości ufundowanego przez firmę Citrix.

Główne sesje konferencji Citrix iForum 2000 odbyły się w dniach 3-4 października 2000 roku w salach bliźniaczych hoteli Swan i Dolphin, leżących na terenie obszernego miasteczka Walt Disney World niedaleko Orlando. Sesje poranne przeznaczone były dla wszystkich uczestników (około 3200 osób) konferencji i obejmowały prezentacje zarówno kierownictwa firmy Citrix, jak i przedstawicieli innych

czołowych firm na świecie. Pięć serii dziesięciu 45-minutowych równoległych sesji poobiednich każdego dnia poświęcone było głównie najnowszym produktom firmy Citrix, ale również prezentacjom obecnych trendów i prezentacjom firm-sponsorów.

Pierwsze sesje ogólne prowadzone przez prezydenta firmy Citrix Marka Templetona oraz wiceprezydenta do spraw marketingu Davida Weissa wprowadziły w aktualne i przyszłościowe rozwiązania firmy Citrix w udostępnianiu wszelkich aplikacji, do dowolnego klienta, przez dowolne medium, w dowolnym i najkrótszym możliwym czasie, co było hasłem przewodnim promującym najnowsze produkty firmy. Należą do nich: Citrix MetaFrame 1.8 Feature Release 1, Citrix NFuse 1.5 oraz Citrix Extranet. Ogłoszono również dostępność wersji Citrix MetaFrame 1.1 dla trzech wiodących uniwersyteckich systemów operacyjnych, tj. AIX, HP-UX oraz Solaris. Wyjaśniono ideę dystrybucji produktów w liniach Future Releases oraz Platform Releases oraz pozycję firmy Citrix wobec najnowszych technologii firmy Microsoft, które zostały przedstawione przez Marka Aggara z tej właśnie korporacji. Następnego dnia niezwykle

ciekawą sesją ogólną był tzw. "Analyst Pane", gdzie grupa czołowych ekspertów dyskutowała teraźniejszość oraz przyszłość (obecującą) rynku ASP. W trakcie kolejnych dni, firma Citrix zaprezentowała rozwiązania pozwalające na integrację i publikację aplikacji różnych systemów operacyjnych poprzez sieć dla użytkowników w charakterze znanych portali internetowych dzięki narzędziu Citrix NFuse, zapewniając jednocześnie łatwe, szybkie, scentralizowane zarządzanie publikowanymi usługami. Użytkownik może mieć dostęp do publikowanych aplikacji poprzez Citrix Program Neighborhood (czyli posiadać skrót do opublikowanych aplikacji na lokalnym pulpicie), otrzymując wydajność porównywalną z pracą w sieci LAN przez połączenia typu dial-up. Aplikacje mogą być wykonywane na farmie serwerów (w sposób przezroczysty dla użytkowników) wykorzystujące równowagę obciążenia, co wpływa na zwiększenie komfortu i szybkości pracy końcowego użytkownika. Wszystko to zaprezentowano w praktyce, zaznaczając, iż użytkownik może mieć ponadto dostęp do zarówno lokalnych, jak i zdalnych drukarek, schowków, urządzeń zewnętrznych oraz audio.

Do szczególnie interesujących sesji równoległych (szczegółowo omawiających wybrane narzędzia lub też trendy) należały m.in.: „Citrix MetaFrame 1.8 Feature Release 1”, „An Introduction to MetaFrame 2.0 and IMA”, „Server Sizing” o skalowaniu rozwiązań Citrixa oraz Microsoftu na farmach procesorów w środowiskach Windows oraz Unix, z uwzględnieniem szacowania

wymaganych zasobów sprzętowych dla określonej liczby użytkowników oraz wykonywanych zadań na poszczególnych platformach, „Citrix NFuse/Yahoo Portal” poświęcona narzędziu Citrix NFuse służącemu publikacji aplikacji dla użytkowników. Nowe funkcje wersji Citrix MetaFrame 1.8 Feature Release 1 obejmują m.in.: wsparcie dla większych rozdzielczości 6400x6400 oraz trybów „high color” i „true color”. Wsparcie dla wielu monitorów, wiele funkcji skalowania okien w urządzeniach po stronie klienta (przydatne w szczególności w małych urządzeniach), zintegrowane 128-bitowe szyfrowanie to następne nowe cechy systemu. Prezentacja „Server Sizing” obejmowała z kolei oprócz omówienia sposobów szacowania niezbędnych zasobów sprzętowych i charakterystyki narzędzi wspomagających firmy Citrix, interesujące porównanie protokołów ICA firmy Citrix i XII (z korzyścią dla tego pierwszego). Sesje „firewalls & Security Discussion” w dwóch częściach szczegółowo omawiały problem bezpieczeństwa w technologii przetwarzania danych na serwerze.

Podczas konferencji udostępnione były terminale wykorzystujące technologie Citrixa, za pomocą których można było korzystać z sieci Internet.

Strona pozakonferencyjna wyjazdu obejmowała zwiedzanie słonecznej w tym czasie Florydy — od Miami po Orlando, wizyty m.in. w Disney-MGM Studios oraz Universal Studios, gdzie zaprezentowano kulisy tworzenia kasowych przebojów filmowych.

Paweł Czarnul

Biuletyn PTI

Miesięcznik Polskiego Towarzystwa Informatycznego

R I Nr 1

październik

1982

Z HISTORII

W drugim roku wydawania Biuletynu PTI (1983) ukazał się łączony numer listopadowo-grudniowy. W dzisiejszym odcinku wspomnień, do tego właśnie numeru postanowiłam się odwołać, gdyż znalazł się tam na stronie tytułowej artykuł prof. Andrzeja Blikle „Formalne metody inżynierii oprogramowania (głos w sprawie powołania nowej sekcji PTI)”. Warto chyba przypomnieć początki zainteresowania PTI inżynierią oprogramowania teraz, kiedy właśnie zakończyła się II Krajowa Konferencja Inżynierii Oprogramowania.

Formalne metody inżynierii oprogramowania

(głos w sprawie powołania nowej sekcji PTI)

Jak powszechnie wiadomo, proces uruchamiania systemu oprogramowania konsumuje nierzadko połowę ceny całego systemu, po czym użytkownik i tak otrzymuje produkt z wieloma błędami. Jest to wynikiem stosowania dalece nieformalnych metod przy specyfikowaniu, projektowaniu, tworzeniu i wreszcie dokumentowaniu dużych programów. Tam, gdzie inżynier mechanik lub elektronik posługują się rachunkiem matematycznym i rysunkiem technicznym, inżynier informatyk tworzy swój, i ileż bardziej złożony produkt niemalże z wyobraźni. Zamiast rysunku technicznego popartego obliczeniami otrzymuje on mętną i najczęściej niekompletną specyfikację w języku potocznym. Tę samą specyfikację przekazuje później użytkownikowi, który spędza wiele bezsennych nocy na odkrywaniu w systemie tego wszystkiego, co jego Twórca nie znalazłszy w specyfikacji musiał sobie dopowiedzieć. Opisana tutaj dość dramatyczna sytuacja nie pozostaje bez echa w środowisku praktyków i teoretyków. Od wielu lat prowadzi się na świecie (również w Polsce) liczne badania zmierzające do jej poprawy. Pierwszy sukces odnotowano ok. roku 1960, gdy w definicji Algolu użyto metody BNF do opisu syntaktyki. Od tego czasu metoda ta nie tylko stała się podstawowym narzędziem przy projektowaniu języków programowania, lecz także weszła na

stałe do kompendium wiedzy informatycznej. Nadal pozostał jednak nie rozwiązany bardzo trudny problem opisu semantyki języków oprogramowania.

Zagadnieniami związanymi z semantyką języków programowania zaczęto się zajmować w końcu lat sześćdziesiątych, ale dopiero jakieś 10 lat później pojawiły się pierwsze wyniki mogące mieć zastosowanie praktyczne. Opracowanie metody semantyki denotacyjnej i odpowiednich metajęzyków do jej użycia w praktyce doprowadziło do powstania *nowej metody wiedeńskiej (Vienna Development Method, w skrócie VDM)*. Jej zastosowania obejmują obecnie definiowanie (składni i semantyki) języków programowania, systematyczne tworzenie implementacji, projektowanie i implementację systemów operacyjnych, systemów obsługi baz danych, itp., a także projektowanie architektury sprzętu. Oprócz tej metody istnieją także inne, mniej znane, o podobnych zastosowaniach.

Wprowadzenie metod formalnych do opisu systemów programowania nie tylko uczyniło te opisy precyzyjnymi i kompletnymi, lecz także pozwoliło na zastosowanie wielu innych metod formal-